

STUDIEPLAN FOR BACHELOR I KRISTENDOM

Innhold

Bachelor i Kristendom	2
Oppbygning og obligatoriske emner	3
KRLE 100 Kristendom med RLE.....	4
Bibelen.....	5
Fag og Formidling	9
Kristendommens historie	11
Kristen Tro	13
Andre religioner	16
Livssyn og religionsmøte	19
Teologi I	22
Teologi 2	25
Bibelvitenskap	28
Examen Philosophicum.....	30
Examen Facultatum.....	33

Bachelor i Kristendom

Bachelor i Kristendom m/ RLE er en åpen Bachelor med store valgmuligheter. Det gir allmenn innføring i både kristendom og i skolen KRLE fag. Den vil kvalifisere for flere ulike stillinger innen kirke, menighet og organisasjonsliv. Studieprogrammet vil også kvalifisere til videre studier og opptak på masterstudier.

Studiet består av 80/85 obligatoriske emner inne KRLE og teologi
Examen Philosophicum 20 studiepoeng
80 vaglfrie studiepoeng

Læringsutbytte for de obligatoriske studiepoeng:

Hvilke kunnskaper skal studenten ha?

- Ha bred kunnskap om teorier, problemstillinger og metoder innen religion, kristen tro og teologisk refleksjon.
- Ha bred kunnskap om bakgrunn og tradisjoner for religion og kristen tro samt fagfeltenes egenart og plass innen den kristne kirke og dagens samfunn.
- Kunne oppdatere sin kunnskap innen fagfeltene religion og kristen tro.

Hvilke ferdigheter skal studenten ha?

- Evne til å oppdatere og fornye egen kunnskap i teologi og samfunnsspørsmål.
- Kunne reflektere over eget arbeid og egen tjeneste og ha evne til å justere dette under veiledning.
- Evne til å innhente, bearbeide og presentere kunnskap om Kristendom, religion og samfunnsspørsmål

Hvilken generell kompetanse skal studenten ha?

- Kunne beskrive, vurdere og ha innsikt i yrkesetiske problemstillinger.
- Kunne formidle kristen tro og livssyn i kirke, skole og samfunn.
- Kunne vise toleranse, respekt og tillit i møte med mennesker med ulik livssyn og livstolkning.
- Være bevisst på den lederrolle som kunnskap og utdanning gir.

Oppbygning og obligatoriske emner

100 (105) obligatoriske studiepoeng

Årsstudiet i KRLE

KRLE 111 Bibelen	15 sp
KRLE 112 Fag og formidling	5 sp
KRLE 113 Kristendommens hist.	10 sp
KRLE 114 Kirkens tro	10 sp
KRLE115 Andre religioner	10 sp
KLRE116 Livssyn og religionsmøte	10 sp

TEOL 201 Teologi I 15 sp

Enten

TEOL 202 Teologi II 15 sp

Eller

TEOL 203 Bibelvitenskap 10 sp

EXP 100 Examen Philosophicum 20 sp

Til sammen 100/ 105 studiepoeng

Utover dette er de resterende 80/75 studiepoengene valgfrie studiepoeng

Det er mulig å velge blant ATHs ulike studieprogram innen teologi, musikk, psykologi og interkulturelle studier. Det vil være mulig å innpasse emner fra andre norske universiteter og høyskoler, det er videre gode muligheter for utenlandsstudier.

Arbeidskrav

1. studieår Kristendom med RLE

KRLE 111 Bibelen	15 sp	135 timer
KRLE 112 Fag og formidling	5 sp	30 timer
KRLE 113 Kristendommens hist.	10 sp	75 timer
KRLE 114 Kirkens tro	10 sp	90 timer
KRLE115 Andre religioner	10 sp	75 timer (8sp sammen med IFO)
KLRE116 Livssyn og religionsmøte	10 sp	90 timer (5 sp sammen med IFO)
Til sammen		495timer
Selvstudium og eksamensforberedelse		1080 timer (40 uker a 27 timer)

Arbeidskravet vil være tilsvarende for de neste to årene

KRLE 100 Kristendom med RLE

Årsstudiet *KRLE100 Kristendom med RLE (religion, livssyn og etikk)* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammene *Bachelor i Praktisk teologi* og *Bachelor i Bibelvitenskap (3årig studieløp)* ved ATH

Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Studenter på årsstudiet i KRLE skal ha faglig kompetanse, tilegne seg yrkesfaglige ferdigheter og utvikle sin personlige danning.

Hvilke kunnskaper skal studenten ha?

- a) Grundig kunnskap om kristendommens sentrale tekster trosgrunnlag og opprinnelse
- b) Kunnskap om andre religioner og livssyns tekster trosgrunnlag og opprinnelse
- c) Kunnskap om kristendommen og andre religioner og livssyns historie og betydning i Norge
- d) Kunnskap om kristendommens ulike konfesjoner og trosuttrykk
- e) Kunnskap om ulike syn på sentrale spørsmål i den kristen tro
- f) Kunnskap om etisk metode og sentrale etiske områder

Hvilke ferdigheter skal studenten ha?

- a) Evne til å arbeide med tolkning og forståelse av bibeltekster og utvalgte historiske tekster
- b) med tilknytning til Bibelen, kirkehistorien og andre religioner og livssyn
- c) Evne til å reflektere over etiske problemstillinger
- d) Kunne arbeide metodisk med teorier, fagstoff og forskningsresultater
- e) Evne til å reflektere over ulike trosuttrykk og spiritualitetsformer

Hvilken generell kompetanse skal studenter ha?

- a) Respekt og toleranse for religions- og livssynsmangfoldet
- b) Kunne formidle livssyns- og religionsstoff i ulike sammenhenger
- c) Forståelse for kristendom, religioner og livssyns plass i samfunnet

Bibelen

Studiepoeng	15
Kode	KRLE 111
Undervisningssemester	Første undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2013

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 101 Bibelen* utgjør 15 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte

Forventet læringsutbytte

1. Kunnskapsmål
  - a. Få oversikt over Bibelen og ulike teorier om de bibelske bøkernes opprinnelse, herunder tekst- og kanonhistorie.
  - b. Kunne gjøre rede for ulike teorier om forholdet mellom Det gamle og Det nye testamentet
  - c. Identifisere ulike tekst- og sjangertyper i Bibelen
2. Ferdighetsmål
  - a. Utføre eksegese av utvalgte bibeltekster på bakgrunn av moderne oversettelse og et enkelt metodeskjema, og ved hjelp av vitenskaplige kommentarer og relevante oppslagsverk.
3. Generell kompetanse
  - a. Forståelse av ulike tilnærminger til Bibelen og fortolkning av ulike teksttyper.
  - b. Evne til å formidle kunnskap om bibelens opprinnelse, betydning og budskap.

Kursbeskrivelse

KRLE 111 består i alt av 4 ulike kurs. Studie av Det gamle testamentet har to kurs på til sammen 7,5 studiepoeng. Studiet av Det nye testamentet har to kurs på til sammen 7,5 studiepoeng

Det gamle testamente – innledning og oversikt

Studentene skal i dette kurset tilegne seg faktakunnskaper til forståelse av Det gamle testamente, oversiktsmessig kjennskap til dets innhold og de ulike typer av litteratur, samt oversikt over noen sentrale bibelteologiske temaer. Denne delen fokuserer hovedsakelig på viktige historiske sider ved GT, herunder innledningsvitenskap, kanonhistorie og tekst- og oversettelseshistorie. I tilknytning til dette drøftes spørsmål knyttet til Israels historie i gammeltestamentlig tid.

Det gamle testamente: tekster og tolkning

I dette kurset er det eksegetisk og litterært arbeid med utvalgte gammeltestamentlige skrifter/tekster som står i sentrum. Tekstene studeres på grunnlag av norsk bibeloversettelse og ved hjelp av en vitenskapelig kommentar. Studentene skal oppøve ferdigheter til å kunne analysere bibeltekster ved hjelp av grunnleggende eksegetisk og litteraturvitenskapelig metodikk. Også sentrale bibelteologiske emner vil bli behandlet i tilknytning til tekstgjennomgangene.

Tekstutvalg og temaer

1. Mosebok

Kapittel 12,1-9; 15 (17), 22, 1-19

De tid bud

2. Mosebok 20,1-17 og 5. Mosebok 5,6-21

Jesaja

6,1-7,17; 9,1-7; 11,1-10; 40,1-31; 52,13-53,12; 55,1-13; 61,1-7; 65,17-25

Salmene

8; 22; 23; 46; 51 og 73

Det nye testamente – innledning og oversikt

Studentene skal i dette kurset skaffe seg en oversikt over innholdet i Det nye testamente og kjennskap til de viktigste bibelteologiske temaer. Studentene skal videre tilegne seg kunnskap om de nytestamentlige skrifers litteraturformer og tekst- og kanonhistorie. Videre skal studiet gi kunnskap om den nytestamentlige tidshistorie med spesiell vekt på jødedommen på nytestamentlig tid og de første kristne menigheters situasjon i den romersk-hellenistiske verden.

Det nye testamente – tekst og tolkning

I dette kurset legges hovedvekten i NT-studiet på eksegesi av utvalgte nytestamentlige tekster. Tekstene eksegeres med utgangspunkt i en moderne norsk bibeloversettelse og ved hjelp av en vitenskapelig kommentar. Tekster fra Matteus-evangeliet studeres ut fra sin synoptiske sammenheng. Studentene skal videre tilegne seg innsikt i de viktigste eksegetiske metoder for å kunne studere bibeltekster med bakgrunn i deres litterære og miljøhistoriske sammenheng.

Tekstutvalg og temaer

Matteus-evangeliet

Tekster: 3,13-4,11; 5,1-12; 6,7-15; 8,1-4; 13,1-8.18-23; 16,13-23; 17,1-12; 28,16-20.

I tillegg studeres følgende temaer knyttet til tekster fra synopsen

Bergprekenens tolkningstyper og helhetsforståelse.

Underberetningene hos synoptikerne.

Jesu bruk av lignelser.

Apostlenes gjerninger (Acta) Tema:

Den Hellige Ånd i Acta.

Menighet og menighetsliv i Acta.

Misjonsforkynnelse og misjon i Acta.

Vurderings og evalueringsformer

Seminaroppgave

I løpet av seminaret skal hver student levere inn et obligatorisk skriftlig arbeid. Seminaroppgaven skal skrives i tilknytning til kursene i enten *Det gamle testamente* eller *Det nye testamente*. Hver student velger seg et gitt (eller godkjent) tema av seminarleder. Det er viktig at studenten begynner å utforme den individuelle oppgaven allerede i løpet av seminarets første uke. Tiden mellom samlingene bør aktivt brukes til skriving.

Studenten har rett og plikt til individuell veiledning i arbeidet med sin skriftlige oppgave. Utkast skal leveres til læreren én gang i løpet av kurset. Denne innleveringen er obligatorisk.

Mappeevaluering

Studentens seminaroppgave skal være på 4000 ord (pluss/minus 10 %). Tidsfrist for innlevering av oppgaven vil det bli opplyst om ved semesterstart. Oppgaven blir sensurert ved seminarundervisningens slutt.

Det blir arrangert en skriftlig emneprøve på 90 minutter ved forelesningens slutt. Den vurderes til bestått/ ikke bestått. Emneprøven må være bestått for at kandidaten skal kunne levere inn seminaroppgaven

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Det gamle testamente – innledning og oversikt **Litteratur (ca 250 sider)**

John Drane *Introducing The Old Testament* 3 ed

Det gamle testamente - tekster og tolkning, litteratur (ca 280 sider)

Kartveit, M. (red.): *Det gamle Testamente*, Oslo 2000. ISBN 82-521-6290-8
Side 71-122, 183-227, 248-308 og 311-377

Det nye testamente – innledning og oversikt, litteratur (ca 245 sider)

Hvalvik, R og T. Stordalen: *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo 1999. ISBN 82-541-0545-6. Side 32-50; 176-382 (224 s.)

og

Noack, B.: *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København 1992.
ISBN 87-12-64856-6. Side 42-98 (57 s.)

og

Carson and Moe *An introduction to The New Testament* 2.ed 2005 ISBN 978-0-310-23859-1
Side 285-331 (45 sider)

Det nye testamente – tekst og tolkning, litteratur (ca 280 sider)

Kvalbein, H.: *Matteusevangeliet*. Bind I og II. Oslo 1998/90. Bind I, ISBN 82-531-6063-1: side 15-32; 92-115; 124-138; 168-179; 201-216; 252-263; Bind II, ISBN 82-531-6065-8 : side 11-23; 63-73; 79-84; 287-293 (ca. 140 sider)

og

Hvalvik, R.: *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger*. 5 utgave. Genesis Oslo 2002. ISBN 82-476-0239-3. Side 45-85; 96-104 (ca. 45 sider).

Fag og Formidling

Studiepoeng	5
Kode	KRLE 112
Undervisningssemester	Første undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2013

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 102 fag og formidling* utgjør 5 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

1. Kunnskapsmål
  - a. Beskrive forholdet mellom religion og pedagogikk historisk og aktuelt
  - b. Beskrive religionsundervisningspens plass og posisjon i norsk skole
  - c. Gjengi sentrale teorier om forholdet med barns utvikling og religion/ livssyn
  - d. Forklare sentrale elementer som utgjør rollen som religions og livssynslærer/ formidler
  - e.
2. Ferdighetsmål
  - a. Gjennomføre planlegging av religionsundervisning
  - b. Være oppmerksom på yrkesetiske problemstillinger
  - c. Identifisere religionsundervisningens særtrekk og egenart
  - d.
3. Generell kompetanse
  - a. Forståelse for religionsmangfoldet i norsk skole og evne til å til rette legge fagstoff om religion og livssyn pedagogisk

Kursbeskrivelse

Kurset i *fag og formidling* vil gi en innføring hvor det særlig fokuseres på oppdragelse og undervisning i grunnskolen. Studentene skal tilegne seg kunnskaper som gjør dem i stand til å vurdere den faglige formidling av kristendom, andre religioner og livssyn, innholdsmessig så vel som metodisk. Noen grunnlagsspørsmål vil debatteres samt en del religions-psykologiske tema. Kurset skal videre bevisstgjøre studentene på religionenes plass og funksjon i skolen.

Vurderings og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen

Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Litteratur (ca 350 sider)

Sødal, H.K. (red.): Religions og livssynsdidaktikk. En innføring. 4. utgave. Kristiansand:

Høyskoleforlaget, 2009 side 11-149 og 171-176

*Leer-Salvesen, Levi Geir Eidhamar, Vigdis Hølen: Den andre. Etikk og filosofi i skolen.

Høyskoleforlaget, Kristiansand 2007. ISBN 978-82-7634-716-6 side 2007 side 148- 170 og 244- 268

Repstad, P.: Religiøst liv i det moderne Norge. Et sosiologisk kart. 2. utgave. Kristiansand: 2000. ISBN 82-7634-290-6. Side 9-44; 101-114 (48 sider)

*Gunn Imsen Lærerne verden Innføring i generell didaktikk Universitetsforlaget 2006 side

169-200

*Gunn Imsen Elevens verden Innføring i Pedagogisk psykologi 4. Utg. Universitetsforlaget

2005 side 161- 178 og 251- 274

Læreplan i religion, livssyn og etikk <http://www.udir.no>

Kunnskapsløftets innledende del <http://www.udir.no>

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Kristendommens historie

Studiepoeng	13
Kode	KRLE 113
Undervisningssemester	Andreundervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2011

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 103 Kristendommens historie* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

1. Kunnskapsmål
  - a. Kunne gjengi og forklare sentrale tidsepoker og utviklingstrekk i kristendommens historie.
  - b. Kunne gjengi og forklare ulike kirkesamfunns historie, lære, etikk, organisasjonsstruktur og gudstjenesteliv.
2. Ferdighetsmål
  - a. Kunne drøfte årsaker og virkninger ved kristendommens historie
  - b. Kunne drøfte likheter og ulikheter ved ulike kirkesamfunn
  - c. Kunne drøfte årsaker og virkninger i vekkelses- og misjonshistorien
3. Generell kompetanse
  - a. Kunne vise forståelse for ulike kirkesamfunns historiske utvikling, deres likheter og ulikheter
  - b. Kunne vise respekt for ulike kristne konfesjoners tro og praksis

Kursbeskrivelse

Norsk kirke- og misjonshistorie (4 studiepoeng)

Kurset skal gi et overblikk over norsk kirke- og misjonshistorie, og innsikt i kirker og menigheter som en del av den historiske virkelighet.

Kirke- og misjonshistorie med frikirkehistorie (4 studiepoeng)

Kurset skal gi et overblikk over allmenn kirke- og misjonshistorie samt frikirkelig historie fra oldkirken fram til nyere tid. Spesielt vektlegges den europeiske og nordamerikanske kirkehistorie samt oldkirken, reformasjonen og vekkelsesbevegelsene på 1700 og 1800-tallet. Studiet skal gi innsikt i kirker og menigheter som en del av den historiske virkelighet.

Konfesjonskunnskap (2 studiepoeng)

Kurset skal behandle utvalgte konfesjoner og kirkelige bevegelser, med vekt på konfesjoner som er representert i det norske samfunn.

Vurderings og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen
Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Norsk kirke- og misjonshistorie Litteratur (ca 300 sider)

Elstad, H og P. Halse: *Illustrert norsk kristendomshistorie*. Fagbokforlaget, 2002.
ISBN 82-7674-702-7. Side 13-323 (313 sider)

Kirke- og misjonshistorie med frikirkehistorie Litteratur (ca 315 sider)

Brynjar H: *Kirke og misjon gjennom 200 år*. Lunde Forlag 1997. ISBN 82-520-4450-6. Side 13-275 (262 sider)

Breistein, I. F. og Eskilt, I: *Frikirke- og vekkelsesbevegelser - en historisk oversikt*. Compendium. Kristiansand 1997. Side 7-60 (53 sider)

Konfesjonskunnskap Litteratur (ca 160 sider)

Sødal, H. K.: (red.): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2002. ISBN 82-7634-354-6. Side 9--56; 63-96; 155-164; 177-190; 231-241; 255-285; 287-297

Kristen Tro

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 114
Undervisningssemester	Andre undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Reidar Salvesen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2011

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 104 kristen tro* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. KRLE100 skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

1. Beskrive hovedinnholdet i den kristne tro slik den kommer til uttrykk i Bibelen og økumeniske bekjennelser
2. Forklare ulike etiske posisjoner og teorier
3. Beskrive ulike former for kristen spiritualitet

Ferdighetsmål:

1. Gjennomføre sentrale systematisk-teologiske refleksjoner
2. Analysere ulike dogmatiske posisjoner
3. Analysere etiske case ved hjelp av etiske metoder
4. Reflektere over ulike spiritualitets tradisjoner

Generell kompetanse:

1. Respektere ulike konfesjonelle og etiske posisjoner og ulike spiritualitetstradisjoner
2. Drøfte ulike systematisk-teologiske synspunkter
3. Formidle sentrale synspunkter på systematisk- teologiske spørsmål

Kursbeskrivelse

Dogmatikk (5 studiepoeng)

Kurset i dogmatikk (troslære) skal gi en helhetsframstilling av den kristne tro på grunnlag av bibelvitenskapene og teologihistorien. Siktemålet er å gi kjennskap til og innsikt i de viktigste bibelsynspørsmålene, kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud, mennesket og den skapte verden. Dessuten vil kurset gi kjennskap til og innsikt i læren om Jesus Kristi person og gjerning og Den Hellige Ånd og menigheten. Emner som læren om frelsen, rettferdiggjørelsen, helliggjørelsen og

det kristne liv vil tas opp til behandling. Endelig vil problemstillinger i tilknytning til læren om de siste ting drøftes, herunder Jesu gjenkomst, dommen og det evige liv.

Etikk (3 studiepoeng)

Kurset i etikk skal gi en innføring i etikkens prinsippsspørsmål (grunnlagsetikk). Videre skal faget gi en innføring i kristen etikk med vekt på konkrete etiske emner (områdeetikk) på det personlige og sosiale plan. Samtidig vil man sette arbeidet med etikken i relasjon til etikkundervisning i menighet og skole. Særlig skal det her drøftes normer og verdier i relasjon til fellesverdier. Studiet skal videre gi studentene hjelp til å drøfte konkrete etiske spørsmål med fokus på aktuelle problemstillinger.

Spiritualitet (2 studiepoeng)

Kurset i spiritualitet skal gi studentene en tverrfaglig innføring i spiritualitet innenfor den kristne tro. Spiritualitet er forstått som den religiøse tros ytringsformer slik de kommer til uttrykk i enkeltpersoner og religiøse tradisjoner. Kurset vil blant annet gi en innføring i spiritualitetens hovedformer: kontemplativ, rasjonell, karismatisk, estetisk/rituell og diakonal spiritualitet.

Vurderings og evalueringsformer

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter – vurderes til bestått / ikke bestått*

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Dogmatikk Litteratur (ca 350 sider)

Henriksen, J.O.: *Guds virkelighet*. Oslo 1994. Side 5-287

*Henriksen, J.O.: *Teologi i dag : samvittighet og selvkritikk*, 2007 (utvalgte sider)

Skarsaune, O.: *Troens ord. De tre oldkirkelige bekjennelsene*. Oslo 1997. Side 25-35; 38-69; 77-80; 123-125; 135-177; 187-191.

*Lausannepakten. Den Norske Lausannekomité. Stavanger. 4 sider

Etikk Litteratur (ca 230 sider)

Heiene, G, og Thorbjørnsen, S.O., *Kristen Etikk, en innføring* Universitetsforlaget 2011, ISBN: 978-82-15-01803-4 (230 sider)

Spiritualitet Litteratur (ca 230 sider)

Foster, J.F.: *Streams of Living Water. Celebrating the Great Traditions of Christian Faith*. HarperSanFrancisco 1998, ISBN: 0-06-062822-7 (270 sider)

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Andre religioner

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 115
Undervisningssemester	Tredje undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2013

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 105 Andre religioner* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. *KRLE100* skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Læringsmål

1. Ha kunnskap om begrepet religion og om religion som forskningsfelt
2. Ha kunnskap om religiøse livssyns, historie, praksis og særtrekk
3. Kunne forklare grunnleggende sammenhenger mellom religion, samfunnsutvikling og utviklingsarbeid
4. Ha kunnskap om symboler og ritualers sentrale plass i religiøse livstolkninger

Ferdighetsmål

1. Kunne formidle kunnskap om og undervise om ulike religion og livssyn
2. Kunne sammenligne religioner og finne fellestrekk og særtrekk
3. Kunne reflektere over forholdet mellom kristendommen og andre religioner.

Generelle ferdigheter

1. Vise respekt for mennesker med ulike religioner og livssyn

Kursbeskrivelse

Religionshistorie (2 studiepoeng)

Kurset gir grunnleggende innføring i religionsvitenskapen, men særlig fokus på definisjoner og historisk forståelse av faget. Det tar også opp riter og symboler som sentrale religiøse elementer.

Jødedom og slam (4 studiepoeng)

Kurset gir en generell innføring i jødedom og islam ut fra et historisk perspektiv. Studiet vil drøfte utviklingen av disse religionenes tros- og adferdsformer, deres aktuelle ytringer og endringer i dagens kulturelle og religiøse brytninger.

Hinduisme og Buddhisme (4 studiepoeng)

Kurset gir en generell innføring i hinduisme og buddhisme ut fra et historisk perspektiv. Studiet vil drøfte utviklingen av disse religionenes tros- og adferdsformer, deres aktuelle ytringer og endringer i dagens kulturelle og religiøse brytninger.

Eksamens og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen

Eksamen vurderes etter gradert skala A – F

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Religionshistorie Litteratur (ca 200 sider)

Gilhus og Mikaelsson *Nytt blikk på religion* Pax forlag 2001 ISBN: 82-530-2252-2

Side 9-59 og 80-140 (110 sider)

*Hjelde og Krogseth, *Religions et vestlig fenomen* Gyldendal akademisk 2007 ISBN: 978-82-02-37776-9 side 19-48

*Furseth og Repstad, *Innføring i religionssosiologi* Universitetsforlaget 2003

ISBN 82-15-00417-2 (side 26-42)

Jødedom og slam, Litteratur (ca 210 sider)

Rian, D. og Eidhamer, L.G.: *Jødedommen og Islam*. 2. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999. ISBN 82-7634-164-0. Side 11-108; 119-230; 244-249 (198 sider)

Hinduisme og Buddhisme Litteratur (ca 315 sider)

Jacobsen, K.A. og Thelle, N.R.: *Hinduismen og Buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 1999. ISBN 82-7634-148-9. Side 33-334 (301 s.)

*tekster merket med stjerne blir tilgjengelig som kompendium

Livssyn og religionsmøte

Studiepoeng	10
Kode	KRLE 116
Undervisningssemester	Tredje undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	august 2011

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *KRLE 116 Kultur og religionsmøte* utgjør 10 studiepoeng av *KRLE100 Kristendom med RLE*. KRLE100 skal til sammen utgjøre minst 60 studiepoeng, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med RLE* (3-årig studieløp) ved ATH.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer. Seminarene har obligatorisk fremmøte.

Forventet læringsutbytte

Læringsmål

1. Kunne gjengi og forklare ulike livssyns historie og særtrekk
2. Kunne forklare hva religionsdialog og religionsmøte er
3. Kunne forklare hva menneskerettigheter og religionsfrihet er
4. Kunne gjøre rede for møter mellom islam og kristendom i historisk perspektiv og i dag

Ferdighetsmål

1. Kunne formidle kunnskap om og undervise om ulike religion og livssyn
2. Kunne formidle kunnskap om og undervise om religionsdialog, menneskerettigheter og religionsfrihet
3. Kunne vurdere ulike kristne holdninger til muslimer
4. Kunne reflektere kritisk over ulike sider ved misjon versus religionsdialog, sett i lys av misjonsbefaling, etikk og menneskerettigheter

Generelle ferdigheter

1. Kunne vise respekt og sensitivitet i møte med mennesker med andre religioner og livssyn
2. Kunne følge normer og regler for religionsdialog
3. Utvikle en verdibasert grunnholdning basert på menneskerettigheter og religionsfrihet

Kursbeskrivelse

Religionsmøte og menneskerettigheter (5 studiepoeng)

Kurset skal gi en innføring i temaene religionsmøte, religionsdialog og misjon, med særlig vekt på forholdet mellom kristendom og islam. Temaene vil belyses fra et menneskerettighetsperspektiv og et kjønnsperspektiv. Kurset gir en innføring i menneskerettighetenes historie og innhold, med særlig vekt på religionsfriheten.

Religioner og livssyn (5 studiepoeng)

Kurset vil gi studentene kunnskap om religiøse og livssynsmessige fenomener og tradisjoner, herunder gi innsikt i og forståelse for den rolle religioner og livssyn spiller i dagens verden. Studiet av livssynskunnskap omfatter bl.a. kjennskap til hva et livssyn er, den historiske bakgrunn for livssynsmangfoldet og eksempler på ulike livssyn.

Vurderings og evalueringsformer

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter – vurderes til bestått / ikke bestått*

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen) Søknad må sendes senest en uke etter at undervisningsperioden for emnet har startet, bruk eget skjema

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem

Pensum:

Religioner og livssyn

Aadnanes, Per M. *Livssyn* 4 utg. Universitetsforlaget 2012 (side 11-74 og 130-291)

Sødal, H. K.(red.): *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2002. ISBN 82-7634-354-6.side 308-321

* Grande Per Bjørnar *Sentrale Livssyn* Gyldendal Norsk forlag side 57-67, og 83-97

*Schanning, Espen: *Modernitetens oppløsning*. Spartacus, 2000. Side 9-24 (16 sider)

*Eidhamar, Levi Geir (red) *Religioner og livssyn* Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2004 ISBN 82-7634-517-4 side 316-326

Religionsmøte og menneskerettigheter

Leirvik, Oddbjørn *Religionspluralisme*. Pax Forlag 2007. Side 7-102 (95 sider)

Opsal, J; Bakke, R (red): *Mellom kors og halvmåne*. Genesis Forlag, Oslo 1994. Side 1-150 og 165-196 (182 sider)

*Kirkens Nødhjelp (red): *Håp for verden Kirken og Menneskerettighetene* 1998. Side 7-26, 87-100 (34 sider)

*Oslokoallisjonen: "Ground Rules for Missionary Activities". The Oslo Coalition on Freedom of Religion or Belief 2009. Tilgjengelig på http://www.oslocoalition.org/documents/groundrules_final.doc (8 sider)

*Breistein, Ingunn Folkestad: "The Oslo Coalition for Freedom of Religion or Belief: Ground Rules for Missionary Activities". I: *A Learning Missional Church - Reflections from Young Missiologists*. Edinburgh 2010-series, Regnum Books 2011(11 sider)

*The Cape Town Commitment 2010. (Sidetall varierer med hvor dokumentet hentes, ca. 30 sider)

På engelsk: <http://www.lausanne.org/ctcommitment>

På norsk i Ekenes, Engelsviken, Jørgensen og Kjøde (red.): *Misjon til forandring : refleksjoner og visjoner fra Lausanne III*. Hermon 2011

*Barbosa da Silva, António: "Mission eller dialog? En kritisk analys av kontroversen mission eller dialog ur kunnskapsteoretisk och etisk synsvinkel", s. 43-59 i Nygren, Tomas: *En värld – en religion? Religionsteologisk reflektion*. Johannelunds teologiska skriftserie 3-4 2002. (17 sider)

*Grung, Anne Hege: "Kvinner i dialog". Artikkel tidligere publisert i boka *Emmaus: Erfaringer fra et meditasjons- og dialogarbeid*, Emmaus, Oslo 2000. Tilgjengelig på http://www.emmausnett.no/ressurser/kvinner_i_dialog.shtml (7 sider)

*Thelle, Notto: "Hva er kristen tro i møte med annen tro?". S. 176-190 i Henriksen, Jan-Olav (red.): *Tro. 13 essays om tro*, Kom forlag 2006 (15 sider)

Teologi I

Studiepoeng	15
Kode	TEOL 201
Undervisningssemester	Første undervisningsperiode 2. år
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2013

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 201 Teologi I* utgjør 15 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i Bibelvitenskap og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer.

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper

1. Gode kunnskaper om teologiens historiske utvikling
2. Gode kunnskaper om evangelikal og pinsekarismatisk teologis sentrale dogmelære og utvikling
3. God innsikt i evangelikal og karismatisk debatt om bibelsyn, frelsesforståelse og karismatikk
4. God kjennskap til de utfordringer teologiske tradisjoner står overfor i møte med en stadig mer pluralistisk verden

Ferdigheter

1. God forståelse for forholdet mellom teologi og kontekst
2. Evne til å diskutere og reflektere over ulike syn på Bibelen og frelsen
3. Evne til å analysere og reflektere over ulike etiske posisjoner

Generell kompetanse

1. Kunne samtale om og diskutere ulike syn på sentrale evangeliske og pinsekarismatiske spørsmål
2. Kunne delta i etisk dialog og begrunne og forsvare et kristent verdisy

Kursbeskrivelse

Teologihistorie (4 studiepoeng)

Kurset tar sikte på å gi en god oversikt over teologiens historie, med vekt på oldkirken og den moderne periode. Tematisk vil kurset ha et spesielt fokus på teo-logien, kristologien og soteriologien
Kurset har normalt 24 forelesningstimer

Evangelikal og pinsekarismatisk teologi (7 studiepoeng)

Dette kurset skal gi god oversikt over fremveksten og utviklingen av evangelikal og pinsekarismatisk teologi. Begge retningene er sentrale i norsk kirkevirkelighet, og studentene vil bli introdusert for ulike syn på aktuelle teologiske elementer som bibelsyn, frelsesforståelse, pneumatologi og karismatikk. Fagene vil også arbeide med disse retningenes historiske, teologiske og sosiale betydning. Kurset har normalt 36 undervisningstimer

Religion og etikk (4 studiepoeng)

Kurset i *Religion og etikk* skal gi studentene en innføring i de etiske utfordringer som møter oss i et stadig mer komplekst og sammensatt samfunn. Perspektivet inkluderer vår kulturs møte med andre livssyns og religioners etiske normsetting. Samtidig søkes det å gi etikken en apologetisk tilnærming ut fra en evangelikal grunnholdning.

Kurset i *Religion og etikk* tar sikte på å gi studentene økte forutsetninger for å ta del i den etiske dialog og å trekke selvstendige konklusjoner. Kurset har normalt 24 undervisningstimer

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en fire timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Teologihistorie

McGrath Allister (2013) *Historical theology: an introduction to the history of Christian thought* second Edition

Evangelikal og karismatisk teologi

- McGrath, A.: *A Passion for Truth*. Illinois: Downers Grove 1996. Side 25-244 (219 sider)
- Marsden, G.M.: *Understanding Fundamentalism and Evangelicalism*. Grand Rapids 1991. Side 7-82 (75 sider)
- Knight III, H.H.: *A Future for Truth. Evangelical Theology in a Postmodern World*. Abingdon Press, Nashville 1997. Side 17-35 (18 sider)

- *”Lausanne-pakten” i: Berntsen, Engelsviken og Jørgensen: *Missiologi i dag*. Oslo 1994. Side 441-447 (6 sider).
- Synan, V. *The Holiness-Pentecostal Tradition. Charismatic Movements in the Twentieth Century*, Eerdmans Pub. Company, Grand Rapids, MI. second ed. 1997, pp.84-298 (214 s.)

Religion og etikk

- Gay, Craig M. *The Way of the (Modern) World*. Eerdmans, Grand Rapids, 1998, s.1-28
- Sire, James W. *Naming the Elephant. Worldview as a Concept*, IVC Academic, Downers Grove 2004, 145 sider.
- Bangstad, S. *Sekularismens ansikter*, Universitetsforlaget Oslo 2009, s.19-137 (118 s)

Teologi 2

Studiepoeng	15
Kode	TEOL 202
Undervisningssemester	Første undervisningsperiode 3. år
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 202 Teologi II* utgjør 15 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i Bibelvitenenskap og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper

- God kunnskap om kirkens natur og missiologiske hensikt
- Godt kjennskap til dialogen mellom teologi og naturvitenskap
- God kunnskap om ulike kristne syn på eskatologiske spørsmål

Ferdigheter

- Evne til å analysere og reflektere over teologien i ulike kristne uttrykksformer og praksiser
- Kunne diskutere ulike historiske og systematiske syn på kirken og på endetiden
- Evne til å reflektere over utfordringer for teologien i møte med andre livssyn og fortolkninger

Generell kompetanse

- Kunne samtale om og diskutere kirkens natur og hensikt
- Kunne anvende kunnskap om kirken og kirkens plass i samfunnet til å utvikle ny praksis

Kursbeskrivelser

Teologi og naturvitenskap (5 studiepoeng)

Dette kurset vil gi en innføring i den nåtidige dialogbevegelsen mellom naturvitenskap og teologi. Denne dialogbevegelsen angir et stadig voksende forskningsområde som består av en rekke

tilnæringsmåter og miljø. Kurset vil gi innsikt i noen av de viktigste tilnæringsmåter og tema i dialogen. Kurset berører historiske og aktuelle forståelser av forholdet mellom teologi og naturvitenskap samt utfordringer i forhold til moderne fysikk, biologi og psykologi.

Ekklesiologi (5 studiepoeng)

Kurset i *Ekklesiologi* vil gi en oversikt over hvordan kirken/menigheten framstilles i Det nye testamentet – med vekt på paulinsk ekklesiologi. Dessuten vil det på historisk grunnlag bli gitt en innføring i særtrekk ved de ulike, større ekklesiologiske tradisjonene som finnes i dag. Endelig vil studenten bli gitt et innblikk i noen aktuelle og ledende teologers tenkning om kirkens vesen og funksjon.

Eskatologi (5 studiepoeng)

Kurset i *Eskatologi* skal gi studentene en innføring i læren om de siste ting - endetiden, med vekt på en evangelikal tilnærming. Eskatologien har opp gjennom kirkehistorien vært tolket i en rekke ulike tradisjoner. I kurset legges det vekt på å belyse disse tradisjonene i et historisk, bibelteologisk og systematisk perspektiv.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Det avholdes en 4 timers skriftlig eksamen. Eksamen vurderes etter gradert skala A – F.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Teologi og naturvitenskap

- *God, Humanity and the Cosmos*. 2nd ed. Christopher Southgate et.al. T&T Clark, London. 2005 (s3-443) utvalgte sider

Ekklesiologi

- Kärkkäinen, Veli-Matti 2002: *An Introduction to Ecclesiology*, Downers Grove, Ill./InterVarsity Press

Eskatologi

- Schwarz, H.: *Eschatology*. Grand Rapids, Michigan / Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 2000. Side 24-407 (383 sider)

Bibelvitenskap

Studiepoeng	10
Kode	TEOL203
Undervisningssemester	Andre undervisningsperiode 2. år
Stuedsted	Ansgarskolen Kristiansand
Emneansvarlig	
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	August 2013

Forkunnskapskrav

KRLE 100 Kristendom med RLE eller tilsvarende

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *Teol 203 Bibelvitenskap* utgjør 10 studiepoeng av *Teologi 200*. *Teologi 200* skal til sammen utgjøre 40 studiepoeng og er en integrert del av studieprogrammene Bachelor i Bibelvitenskap og Bachelor i Praktisk teologi.

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og seminarer.

Forventet læringsutbytte

Kunnskaper

- God kunnskaper i Det gamle og Det nye testamentets teologi
- Evne til å se Det gamle og Det nye testamentet i relasjon til hverandre, både deres likheter, ulikheter og utviklingen mellom dem
- God kjennskap til sentrale forskningsspørsmål innenfor bibelvitenskapen

Ferdigheter

- Evne til selvstendig refleksjon over og analyse av Det gamle og Det nye testamentets teologi
- God evne til å arbeide metodisk og eksegetisk med bibeltekster

Generell kompetanse

- Ha tilegnet seg en historisk og kanonisk forståelse av Det gamle og Det nye testamentet
- Så god forståelse av Det gamle og Det nye testamentes teologi at de kan formidle det i undervisning og forkynnelse.

Kursbeskrivelser

Teol 203 består av to kurs: Det gamle testamentes teologi og Det nye testamentes teologi. Sistnevnte med hovedvekt på paulinsk teologi. Hvert kurs gir 5 studiepoeng.

Kurset i Det gamle testamentets teologi skal gi en generell innføring i de viktigste sider ved Det gamle testamentets teologi etter en godkjent kursbok.

Kurset i Det nye testamentets teologi skal gi en generell innføring i Paulus-brevenes teologi, etter en godkjent kursbok.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

I dette emnet skriver studenten en seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- innledende oppgaveseminar
- innlevering av oppgaveutkast til faglærer
- minst en veiledningssamtale med faglærer/veileder
- presentasjon av oppgavens problemstilling og struktur i grupper (avsluttende oppgaveseminar)
- minimum 75 % fremmøte på seminartimene
- skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum

Studenter som ikke følger undervisning ved skolen kan søke om alternativ eksamensform (skriftlig 4 timers eksamen)

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem.

Pensum

Det Gamle Testamentet

- Robin Routledge: *Old Testament Theology, A Thematic Approach* Apollos, Nottingham 2008

Det Nye testamentet

- Karl Olav Sandnes: *I Tidens Fylde* En innføring i Paulus' teologi Luther Forlag, Oslo 1996

Examen Philosophicum

Studiepoeng	10
Kode	EXP 101
Undervisningssemester	3. undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen
Emneansvarlig	Førstelektor Bjørn Øyvind Fjeld
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	Desember 2012

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet EXP 101 er sammen med emnet EXP 102 eller 103 obligatorisk i alle bachelorgrader ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og i tillegg seminarer for de som velger å skrive seminaroppgaver.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

1. Ha kunnskap om ulike virkelighetsbilder og filosofiske kunnskapsidealer i ulike historiske epoker
2. God kjennskap antikkens dydsforståelse, middelalderens ideologiske systembygging og nyere tiders politiske liberalisme, kulturelt mangfold og minoritetsproblemer.
3. God kunnskap om etisk argumentasjon, normative etiske teorier og forstå hvordan disse kan begrunnes.

Ferdighetsmål:

1. Utvikle evne til å reflektere over og anvende de forskjellige kunnskapsidealer i aktuelle utfordringer og ideologiske debatt
2. Kunne vurdere etiske problemstillinger, anvende fagstoffet og begrunne valgte posisjoner i forhold til aktuelle samfunnsutfordringer
3. Kunne reflektere kritisk og begrunne egne standpunkter i etiske spørsmål

Generell kompetanse

1. God innsikt i hvordan antikk og klassisk filosofi preger vårt samfunn

God forståelse for forholdet mellom etiske metoder, vurderinger og begrunnelser

Kursbeskrivelse

Filosofi- og vitenskapshistorie (7 studiepoeng)

Kurset i *Filosofi- og vitenskapshistorie* skal gi studentene en innføring i europeisk filosofihistorie. I faget legges det vekt på å beskrive noen av de mest grunnleggende problemer angående virkelighetsbilde, erkjennelse og etikk. Studentene vil måtte arbeide med ulike virkelighetsbilder og kunnskapsidealer som er blitt fremsatt gjennom historiens gang.

Samtidig søkes det å gi en analyse av gyldighetskriterier for kunnskap og hvordan disse kriteriene har forandret seg i vekselvirkning med den samfunnsmessige utvikling. Perspektivet inkluderer hvordan synet på mennesket har forandret seg i lys av filosofiske, religiøse og vitenskapelige idéer. Dessuten tar faget sikte på å gi studentene kjennskap til etiske og politiske forestillinger og idealer i ulike historiske epoker. Man vil se spesielt på hvordan slike oppfatninger er begrunnet og hvordan de vurderes.

Etikk (3 studiepoeng)

Kurset i *Etikk* tar sikte på å gi en historisk og systematisk innføring i etikk. I den historiske delen vil det bli lagt særlig vekt på å fremstille de sentrale linjer i den etiske og politiske idéhistorie fra antikken og frem til vår egen tid. Med utgangspunkt i dyder og idealer i antikken, trekkes linjene frem mot de siste tiårs politiske liberalisme med vekt på kulturelt mangfold og minoritetsproblemer.. Faget vil også legge vekt på noen av de "forstyrrende" stemmer underveis i historiens løp, som f.eks. Rousseaus sivilisasjonskritikk, Nietzsches kritikk av den herskende moral, og ikke minst de ulike syn på betydningen av kjønn i moral og politikk.

I den systematiske delen vil det bli lagt særlig vekt på emnene *etisk argumentasjon* og *normative etiske teorier*. Et viktig spørsmål vil være hvordan vi kan forstå sentrale etiske begreper som verdier, normer og etiske teorier og hvordan disse kan begrunne valg av handlingsalternativ.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Alternativ a: En firetimers skriftlig skoleeksamen Gradert karakter A-F

Alternativ b: En seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *minimum 75 % fremmøte på seminartimene*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum*

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Filosofi- og vitenskapshistorie

Litteratur (ca 500 sider)

Tollefsen, T. m.fl.: *Tenkere og ideer. Filosofiens historie fra antikken til vår egen tid.* Gyldendal Norsk Forlag, 2. utgave, 4. opplag 2002. Side 22-557 (535 sider).

Etikk

Litteratur (ca 200 sider)

Johansen, K. E. og A. J. Vetlesen: *Innføring i etikk.* Universitetsforlaget, Oslo 2000. Side 12-215 (203 sider).

Examen Facultatum

Studiepoeng	10
Kode	EXP 102
Undervisningssemester	3. undervisningsperiode
Stuedsted	Ansgarskolen
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Reidar Salvesen
Undervisningsspråk	Norsk
Gjelder fra	Desember 2012

Forkunnskapskrav

Allmenn studiekompetanse eller realkompetanse

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet EXP 102 er sammen med emnet EXP 101 obligatorisk i alle bachelorgrader ved ATH

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og i tillegg seminarer for de som velger å skrive seminaroppgaver.

Forventet læringsutbytte

Kunnskapsmål:

1. Grunnleggende Kunnskap om vitenskapsfilosofiens grunnproblemer og tradisjoner
2. Grunnleggende kjennskap til hypotetisk deduktiv og hermeneutisk metode
3. Grunnleggende kunnskap om hovedtrekk i teologiens historie fra antikken til vår egen tid med vekt på tre hovedområder: etikk, natur og historie

Ferdighetsmål:

1. Evne til å reflektere over vitenskapligheten til teorier og hypoteser
2. Forståelse for hvordan fortolkningsprosesser kan foregå

Generell kompetanse

1. God forståelse for forholdet mellom kristendommens selvforståelse og den kontekst kristendommen til en hver tid lever under.
2. God forståelse for forholdet mellom vitenskaplige metoder og resultater

Kursbeskrivelse

Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk (4 studiepoeng)

Kurset i *Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk* skal gi studentene en innføring i noen av vitenskapsfilosofiens grunnproblemer. Stikkord er: Hvor sikker kunnskap kan vi oppnå i vitenskapen? Hvordan kan man eventuelt skille mellom vitenskap og skinnvitenskap? Hvor enhetlige er egentlig vitenskapene, og hvor lett er det å sammenligne teorier med bakgrunn i ulike vitenskapelige grunnoppfatninger? Forskjellige synspunkt på problemene blir presentert for ulike filosofiske retninger i vårt århundre.

Videre tas det sikte på å drøfte inngående *hermeneutiske* spørsmål, da man i nesten alle fag er opptatt av å *fortolke og forstå* tekster og andre vitnesbyrd.

Teologiske perspektiver og hermeneutikk (6 studiepoeng)

Kurset *Teologiske perspektiver og hermeneutikk* tar sikte på å gi studentene en innføring i fortolkningsprosesser som har stått og står sentralt i kristendommen. Det er *fortolkningen av naturen og av historien*. Særlig vil det bli lagt vekt på det religiøse perspektiv, og herunder belyse forholdet mellom det som er spesifikt kristent og det som er allment. I fortolkningen av natur og historie vil det også dreie seg om å fortolke de bibelske tekstene, herunder også sentrale problemstillinger knyttet til bibeltolkningen gjennom tidene.

Det tas sikte på å gi en oversikt over noen sentrale perspektiver i teologi- og kristendomsfagets historie, som f.eks. kristendommens forhold til fornuft og vitenskap opp gjennom tidene. Dette forholdet har ofte forandret seg fra tidsepoke til tidsepoke, ikke bare fordi kristendommen har vært under utvikling, men også fordi fornuften har endret karakter. Historien viser at både kristendommen og fornuften har beveget og forandret seg i vekselvirkning med hverandre. Både tro og fornuft er uttrykk for forskjellige måter å fortolke verden på.

Videre vil kurset i *Teologiske perspektiver [og hermeneutikk]* gi studentene en innføring i hovedtrekk i hermeneutikkens historie, og vil således kombinere en systematisk og en historisk synsvinkel. I faget legges det vekt på å analysere hvordan forståelsen av Bibelen har forandret seg fra epoke til epoke i kirkens historie. Det er eksempelvis stor avstand mellom middelalderens firfoldige skrifttolkning og en historisk kritisk lesning av den samme teksten. Formidlingen av det kristne budskapet har fått ulikt preg gjennom den historiske utviklingen fra urkirken via middelalderen og reformasjon og til moderne tid. Ved stadig nytolkning og nylesning av Bibelen på skiftende betingelser forsøker teologien å fremheve tekstens samtidsaktualitet.

Kurset tar sikte på å vise hvordan de ulike forståelsene av en teksts budskap bl.a. henger sammen med kulturelle og filosofiske strømninger som påvirker tekstarbeidet. Målet er å bidra til en bevisstgjøring om de forutsetninger som preger teksttolkningen i både fortid og nåtid.

Vurderings- og evalueringsformer

Eksamen

Alternativ a: En firetimers skriftlig skoleeksamen Gradert karakter A-F

Alternativ b: En seminaroppgave på 3500 ord under veiledning. Oppgaven vurderes etter gradert skala A – F. For å få vurdert oppgaven, må følgende elementer være fullført og bestått:

- *innledende oppgaveseminar*
- *innlevering av oppgaveutkast*
- *en veiledningssamtale med faglærer/veileder*
- *minimum 75 % fremmøte på seminartimene*
- *skriftlig emneprøve på 90 minutter med kortsvarsoppgaver fra pensum*

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminarer etter retningslinjene i Ansgarskolens kvalitetssikringssystem.

Pensum:

Vitenskapsfilosofi og hermeneutikk

Litteratur (ca 300 sider)

DaSilva & Salvesen: *Vitenskapsfilosofi*. ATH 2008.

Krogh, T. m.fl.: *Historie, forståelse og fortolkning. De historisk-filosofiske fags fremvekst og arbeidsmåter*. 2. utgave, 2. opplag. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1999. Side 201-274 (73 sider).

Teologiske perspektiver og hermeneutikk

Litteratur (ca 400 sider)

Christoffersen, Dokka og Wyller: *Tegn og fortolkning*. Oslo 1996. Side 9-429 (420 sider).

